

Budai Központi Kerületi Bíróság
11.P. 20.030/2018/6

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

Európai Bíróság részére

Az Európai Bíróság Hivatala útján
(L-2925 Luxembourg, Rue du Fort Niedergrünwald)

V É G Z É S

magánszemély fogyasztó adós felperesnek pénzüintézet alperes ellen devizaszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a bíróság hivatalból az EUMSZ 267. cikke és az 1952. év III. tv. (Pp.) 155/A. §-a alapján az Európai Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi és a per tárgyalását felfüggeszti az előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

A bíróság másolatban, összefűzve az alapügy érdemi iratait megküldi.

A bíróság rövid úton történő elérhetőségei: .....

A felek és képviselőik, címeik:

.....

Az eljárás folytatása esetén a bíróság az alapügyet lezáró ítélet egy kiadmányát tájékoztatásul megküldi az Európai Bíróság részére.

A Bíróságoz feltett kérdések:

Összhangban az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatával, az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére azért került sor, mert szükséges a konkrét jogvita eldöntése szempontjából lényeges uniós jogszabály értelmezése. A felmerülő jogkérdés az ügy eldöntése szempontjából releváns, az uniós jog helyes értelmezése nem nyilvánvaló, azzal kapcsolatban ésszerű kétség merült fel (283/81. sz. CILFIT-ügy):

A különösen (de nem kizárólag) a deviza alapú hitelszerződésekre tekintettel értelmezendő uniós jogi rendelkezések:

A 93/13 EGK irányelv tizenkettedik preambulum bekezdése, huszadik preambulum bekezdése, 1. cikk (1) bekezdése, 2. cikk b) pontja, 3. cikk (1)-(2) bekezdése, 4. cikk (2)

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

bekezdése, 5. cikke 6. cikk (1) bekezdés, továbbá értelemszerűen a feltett kérdésekben említett uniós jogi előírások.

1. kérdés

Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, miszerint a kölcsönszerződés alapján teljesítendő törlesztőrészlet összege meghaladhatja a másik professzionális szerződő fél által lefolytatott hitelképességi vizsgálat keretében bevizsgált fogyasztói jövedelem összegét, vagy annak jóval nagyobb hányadát érheti el - tekintettel arra is, hogy a vonatkozó nemzeti jogszabály írásbeli kockázatfeltárást írhat elő és nem a kockázat fennálltának pusztá deklarációját és telepítését, továbbá az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

2. kérdés

Tisztességesnek, azaz világosnak és érthetőnek minősülhet-e a gazdasági következmények tekintetében az a törvényben előírt, szükségképpen általános jelleggel megfogalmazott tájékoztatási kötelezettség alapján (a másik professzionális szerződő fél által alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalta és általános szerződési feltételként) megszerkesztett, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel, amely nem tartalmaz kifejezetten olyan figyelemfelhívást, miszerint az árfolyamváltozásnak nincs felső kölcsönszerződésbeli határa - arra is figyelemmel, hogy az Európai Unió Bírósága előtt C-26/13. szám alatt folyamatban volt ügy indoklásának 74. pontja értelmében nem csupán a kockázat fogyasztó által felismerhetővé tétele elvárható a másik professzionális szerződő féltől, hanem az is, hogy a fogyasztó a tájékoztatás alapján képes legyen értékelni is a rá áthárított árfolyamkockázatot rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét?

3. kérdés

Értelmezhető-e akként a 93/13 EGYK Irányelv, különösen annak preambuluma

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

utolsó bekezdése, Melléklete 1. pont o.) pontja, 3. cikke (3) bekezdése, 6. cikkének (1) bekezdése, hogy nem uniókonform az olyan tagállami bírói gyakorlat, jogszabály-értelmezés, jogszabályi előírás – kiemelt figyelemmel a C42/15 számú döntésben is írt azon követelményre, mely szerint hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókra van szükség a fogyasztók védelmében - mely alapján a nem alapos és kiterjedt, az adóst nem védő, nem prudens, így pl. az árfolyamkockázat törlesztőrészleteket, tőketartozást erőteljesen megemelő hatására ki nem terjedő hitelbírálat tagállami jogkövetkezménye (jogszabályba ütközés mint teljes érvénytelenségi ok vagy akár kártérítés vagy bármilyen jogcím szerint) hátrányosabb a fogyasztó számára, mint az eredeti állapot olyan helyreállítása (in integrum restitutio), melynél a fogyasztó adós megszabadul az árfolyamkockázattól, azaz az árfolyamváltozás törlesztőrészletet növelő hatásától és (esetleg) a részletekben történő kölcsöntőke-visszafizetés engedélyezett.

4. kérdés

A 93/13 EGK irányelv huszadik preambulum bekezdésében hivatkozott összes feltétel megismerhetőségének biztosítására vonatkozó előírás és a 93/13 EGK irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkében hivatkozott világosság és érthetőség előírás értelmezése körében tisztességesnek minősülnek-e a vonatkozó szerződéses feltételek, amennyiben a kölcsönszerződés csupán tájékoztató jelleggel közöl valamely lényeges elemet (pl. szerződés tárgya, azaz kölcsönösszeg, törlesztő részletek, ügyleti kamat), nem tisztázva azt, hogy a tájékoztató jelleggel közölt szövegrész jogilag kötelező-e vagy sem a szerződő felekre ?

Az ügy tényállása:

A felperes az alperesi jogelőd Zrt.-vel 2008.04.22-én kötött deviza alapú változó futamidejű és változó kamatozású BCMU08/015614-es azonosító számú hitelszerződést egy KIA Ceed típusú személygépkocsi megvásárlására. A bruttó vételár 3.650.000. Ft volt, az önrész 900.000. Ft, a hitel forintösszege 2.750.000. Ft. A tájékoztatás szerint várhatóan 120 hónapos futamidejű induláskor 26.765. Ft összegű törlesztőrészlet induló ügyleti kamat 6,96 %. Ugyanakkor a szerződés másik részében 132 hónapos „maximális” törlesztőrészlet van feltüntetve és az, hogy változó kamatozású, változó futamidejű a szerződés, a „THM mutató értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát”, „a forint leértékelődése...a teljes hátralévő tőketartozást is növeli”.

A 2015. március 16-n kelt, de 2015.02.01-i időpontra szóló törvényi (2014. évi XL. tv., 2014. évi LXXXVII. tv. alapján) elkészített ún. felülvizsgált elszámolás folytán a tisztességtelenül felszámított összeg 513.834. Ft, melyből 118.613. Ft tisztességtelenül felszámított összeg a 2015.02.01-én lejárt azonos összegű tartozást csökkentette 0 Ft-ra, további 385.221. Ft tisztességtelenül felszámított összeg a 3.489.531. Ft 2015.02.01-én még nem esedékes hátralévő osztartozást csökkentette 3.104.130. Ft-ra (tehát 2015.02.01-i állapot szerint).

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

Ténylegesen – s az alábbi összegekben már elszámolásra került a fenti törvényi elszámolás 513.824. Ft már beszámításra került - az alperes 2015.07.28-i elszámolása alapján a havi törlesztőrészlet 2012.02.22-ére 30.023 Ft-ra emelkedett, 2013.10.22-ére 34.016. Ft-ra (egyharmadánál is nagyobbra, mint az induló részlet), 2014.06.22-ére 36.156. Ft-ra, 2014.09.22-ére 38.497. Ft-ra, 2014.10.22-én már 43.332. Ft-ra. 2015.01.22-én a felperes nagy összegű 204.000. Ft körüli előtörlesztést alkalmazott, ennek ellenére ezt (és a törvényi forintosítást követően) is 37-38 ezer Ft-ot értek el a havi törlesztőrészletek. Ezen irat előkalkulációja alapján a 2015.08.22-étől 2019.04.22-e közötti időben is 39 ezer Ft körüli havi törlesztési kötelezettség várható (kb. egyharmadával nagyobb, mint az induló részlet, de úgy, hogy a nagy összegű előtörlesztés is csökkentette a hitel összegét).

Bonitációs árfolyamkockázatra, annak hatására a megemelkedő törlesztőrészletek teljesíthetőségére is kiterjedő hitelbírálat nem történt. Ilyen iratot az alperes nem csatolt.

Az autó szállítója a ... Kft. autókereskedő cég volt.

Az alperes a Kölcsönszerződés 7. pontjában és az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjában tájékoztatta a fogyasztót az árfolyamkockázatról az alábbi módon: „Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelen tős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esetleges törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A Hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. ” A Kölcsönszerződés 7. pontja tartalmazza továbbá, hogy az „Adós kijelenti, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, s vállalja ennek következményeit. ” A szerződés részét képező Üzletszabályzat 18.3.4. pontja is úgy rendelkezik: „Deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztő részlet forintba fizetendő összege a devizanem árfolyamának és kamatának alakulásától függően változhat”.

Jelen perben a módosított keresetében a felperes elsődlegesen a szerződés létre nem jötte ill. érvénytelensége megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását kérte (annak ellenére, hogy az ezt megakadályozó DH2 tv. 37. §. már hatályba lépett a keresetlevél 2015.10.12-i benyújtásakor) azzal, hogy 50.625. Ft és 2015.07.18-tól a kifizetés napjáig járó törvényes kamatai megfizetésére kötelezze a bíróság a felperest az alperes részére (20.872/2016/25). Másodlagos módosított keresetében (20.872/2016/25) kérte a felperes, hogy a bíróság az érvénytelenség/részleges érvénytelenség megállapítása mellett 50.625. Ft és 2015.07.18-tól a kifizetés napjáig járó törvényes kamatai megfizetésére kötelezze a bíróság a felperest az alperes részére a felperesi fogyasztó adós szerződéses hátralékát a csatolt matematikai levezetés szerint a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítása mellett.

Az elsődleges és a másodlagos kereseti kérelmekkel kapcsolatban is hivatkozott a felperes az alábbi érvénytelenségi indokokra. Elsősorban az árfolyamkockázati tájékoztatás nem megfelelő mivoltára. Szerinte egy autókereskedő, illetőleg annak alkalmazottja nem képviselheti a bankot, lízingcéget és nem adhat tájékoztatást egy deviza alapú hitelnél az árfolyamkockázatról sem, főleg úgy nem, hogy a meghatalmazásában még csak szó sincs devizáról sem. Szerinte rendkívül veszélyes és jogellenes az olyan hitelbírálat, amely az első

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

akkor már meglévő forintösszegre vonatkozzon csak, és csak úgy mérje fel megfelelően az adós törlesztési képességét, de ne számoljon az árfolyamkockázattal. Az árfolyamkockázatra, a forint árfolyamromlása folytán emelkedő törlesztőrészletekre ki nem terjedő hitelbírálat Hpt. 78. §-ának (1) bekezdése és az 1959. évi IV. tv. 200. §-ának (2) bekezdése és 203. §-ának (6) és (7) bekezdése alapján érvénytelenséget, részleges érvénytelenséget okoz, csak úgy mint a C-42/15. sz. ügyben is elvárt kötelező tartalmi elemek hiánya, végül a befektetési jogviszonnyal kapcsolatos tájékoztatás hiánya. Hivatkozott továbbá arra, hogy az autókerekedő alkalmazottja írta alá az alperesi jogelőd nevében a szerződést a Ptk. 29. §-ának (3) bekezdése, 217. §-a, a Hpt. (1996. évi XCII. tv.) 210. §-a sérelmével, két cégjegyzésre jogosult együttes aláírása és meghatalmazás szerződéshez csatolása nélkül. Végül a Hpt. 213. §-ának (1) bekezdése b.), c.), d.) és e.) pontjai alapján is semmis a megállapodás ill. nem jött létre, mert nem tartalmazza a törlesztő részletek összegét, számát, esedékességét, 360 napos banki évvel ejti meg a kamatok meghatározását, az alkalmazott árfolyam típusa sem meghatározott. A felperes hivatkozott az adós tájékoztatásának nem megfelelő mivoltára. Érvénytelenségi okként jelölte meg, hogy a mögöttes devizával kapcsolatos befektetési tevékenységben nem állapodtak meg a felek, erről tájékoztatást nem kapott, s nem is volt az autókereskedésnek devizakereskedési engedélye.

Az alperes a keresetet ellenezte.

Hangsúlyozta, hogy a magyarországi bírói gyakorlat a deviza alapú jelleget nem tekinti befektetési elemnek, elévülési kifogást is benyújtott, az autókereskedő esetleg nem megfelelő eljárása, képviseleti joga sem eredményez érvénytelenséget, a hatályos bírói gyakorlat szerint a tartalmi elemek hiánya az érvénytelenség kiküszöbölése esetén is orvosolható a hatályos bírói gyakorlat szerint (bár az állított hiányosságokat részben ténybelileg is vitatta), ezek a tájékoztatás az árfolyamkockázatról, a kamatszámítás, a törlesztő részletek összege, száma, esedékessége. Az alperes szerint kölcsön összegéhez hasonlóan a törlesztő részletek összegét sem kellett feltüntetni svájci frank devizanemben. Az alperes szerint a kölcsönszerződés 5. 6. és 7. és az Üzletszabályzat 21. pontjában a törlesztőrészletek esedékességének napja, a törlesztési időpont is meghatározásra került. Az alperes kiemelte, hogy a szerződés 7. pontja világosan tartalmazza a havonta esedékes törlesztőrészlet összegét forintban kifejezve, amely a konstrukció jellegéből adódóan a devizanem kamat és árfolyam alakulásának függvényében változhat, ezt az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja egyértelműen rögzíti is. [...] A bíróság megítélése szerint azonban, a szerződés hivatkozott pontjai egyértelműen tartalmazzák ezeket az adatokat, azok értelmezése különösebb, az átlagos fogyasztótól elvárhatónál magasabb ismeretet nem igényel. A 18.3.3. pont az árfolyam különbözet elszámolására utal, és annak a feltételeit rögzíti. Ez a hivatkozása a felperesnek a Hpt. 213.§ (1) bekezdése szerinti semmisségét nyilvánvalóan nem eredményezheti. Ez az indokolás vonatkozik a Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontjához is, különösen abban az esetben, ha a felek a szerződést olyan tartalommal határozzák meg változó futamidő és változó ügyleti kamat mellett, amely konstrukció eleve nem teszi lehetővé a törlesztőrészletek számának, összegének a perbeli szerződésben rögzítettél részletesebb és pontosabb meghatározását. Tény ugyanakkor az alperes szerint, hogy a szerződéskötés időpontjára vonatkozóan a kölcsön törlesztőrészletének forint összegét, az induló ügyleti kamatlábat egyértelműen meghatározza és a 21. pontban az esedékesség is egyértelműen rögzítve van.”. Az alperes szerint releváns továbbá, hogy a Kölcsönszerződés részét képező Üzletszabályzat 18.3.2. pontja tartalmazza azt a képletet, mely alapján felperes által is kiszámítható az, hogy az adott hónapban a felperest mekkora

Budai Központi Kerületi Bíróság
11.P. 20.030/2018/6

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

árfolyam különbözet megfizetése terheli, így a felperesi havi fizetendő kötelezettség világosan meghatározható a szerződéses rendelkezésekből. A deviza alapú kölcsönszerződés mögött szerinte nincs befektetési jogviszony a 2007. évi CXXXVIII. tv. definíciója szerint.

Jelen peres ügyben került előterjesztésre az elfogadhatatlannak nyilvánított C-232/17-es előzetes döntéshozatali eljárás.

Egyéb:

Egyben a bíróság a C-483/16-os számú előzetes döntéshozatali eljárás befejezésig is felfüggeszti jelen per tárgyalását.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS:

A feltett kérdésekkel kapcsolatban az alábbi nemzeti bírósági észrevételek és hazai jogszabályi rendelkezések, európai uniós jogi normák merülnek fel:

A vonatkozó európai uniós jogi normák, esetjog felsorolva:

EUMSZ. 267. cikke, Az Európai Közösség Alapító Szerződése (Római Szerződés) 129a. Cikkelyének (1) bekezdése 5 a) és b) pontjai, (2) bekezdése, A Tanács fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) Preambuluma összes, de különösen az utolsó előtti és az utolsó preambulum bekezdése, 1. cikk (1) bekezdése, 2. cikk b) pontja, 3. cikk (1)-(3) bekezdése, 4. cikk (2) bekezdése, 5. cikke, 6. cikkének (1) bekezdése, Melléklet 1. o.) pontja.

Az esetleg érintett hazai normák, joggyakorlat:

A 2014. március 15-ig hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban a Ptk.) – az alapügyben szereplő kölcsönszerződés megkötésekor alkalmazandó szövegének – 209. §-a a következőképpen rendelkezett:

*„(1) Tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.
[...]*

*(4) A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.
[...]*”

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

A Ptk. 209. §-ának (4) és (5) bekezdése 2009. május 22-i hatállyal a következőképpen módosult:

„(4) Az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

(5) A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre, ha azok egyébként világosak és érthetőek.”

A Ptk. 522. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Bankhitelszerződéssel a pénzintézet arra vállal kötelezettséget, hogy jutalék ellenében meghatározott hitelkeretet tart a másik szerződő fél rendelkezésére, és a keret terhére – a szerződésben meghatározott feltételek megléte esetén – kölcsönszerződést köt, vagy egyéb hitelműveletet végez.

(2) A bankhitelszerződés érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges.”

A Ptk. 523. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet, – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).”

A Ptk. 685. § d) és e) pontjai értelmében:

„d) fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy;

e) fogyasztói szerződés: az a szerződés, amely fogyasztó és olyan személy között jön létre, aki (amely) a szerződést gazdasági vagy szakmai tevékenysége körében köti; a törvény jótállásra és kellékszavatosságra vonatkozó szabályai alkalmazásában az a szerződés minősül fogyasztói szerződésnek, amelynek tárgya ingó dolog, kivéve a villamos energiát, a – tartályban, palackban vagy egyéb módon korlátozott mennyiségben vagy meghatározott ürtartalommal ki nem szerelt – vizet és gázt, továbbá a végrehajtási eljárás vagy más hatósági intézkedés folytán eladott dolgot, valamint az olyan árverésen eladott használt dolgot, amelyen a fogyasztó személyesen részt vehet (fogyasztási cikk);”

A Ptk. 200. §-ának (2) bekezdése szerint „semmis az a szerződés, amely jogszabályba ütközik, vagy amelyet jogszabály megkerülésével kötöttek, kivéve ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz.”

A pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH 2 törvény) 2014. december 6-ától hatályos 37. §-ának (1) bekezdése alapján e törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (a továbbiakban: részleges érvénytelenség) megállapítását -

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

az érvénytelenség okától függetlenül - a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti. Ennek hiányában a keresetlevél, illetve a kereset érdemben - eredménytelen hiánypótlási felhívást követően - nem bírálható el. Ha a fél az érvénytelenség vagy a részleges érvénytelenség jogkövetkezményének levonását kéri, úgy azt is meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen jogkövetkezményt alkalmazzon. A jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összecszerően is megjelölt, határozott kérelmet kell előterjesztenie.

A felülvizsgált törvényi elszámolásról:

A pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH 2 törvény)

2015. október 5. napjától hatályos 37/A. §-ának (1) bekezdése szerint az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a felek fizetési kötelezettségét a bíróság - a 38. § (6) bekezdés szerinti felülvizsgált elszámolás adatainak alapul vételével - az e törvényben meghatározott elszámolási szabályok alkalmazásával állapítja meg. A (2) bekezdés szerint az elszámolás fordulónapját követően a határozathozatalig terjedő időszakban teljesített törlesztést az erre irányadó szabályok szerint a fogyasztó javára kell elszámolni.

A 3. § (1) bekezdés alapján a 2014. évi XXXVIII. tv. 3. § (1) bekezdése szerinti semmis kikötés alkalmazása esetén a semmis kikötés alapján folyósított, és a (2) bekezdés szerinti módon átszámított kölcsön, valamint a semmis kikötésnek megfelelően teljesített és a (2) bekezdés szerinti módon átszámított törlesztőrészletek közötti különbszet összegét árfolyamrészből származó túlfizetesként kell elszámolni a fogyasztó javára.

A 4. § (1) bekezdés szerint a 2014. évi XXVIII. tv. 4. § (2) bekezdése szerinti semmis kikötés alkalmazása esetén a semmis kikötés alapján teljesített, és a kamat-, kamatfelár- (a továbbiakban együtt: kamat), költség-, díjmelés figyelmen kívül hagyásával kiszámított törlesztőrészletek közötti különbszet összegét az egyoldalú szerződésmódosításból származó túlfizetesként kell elszámolni a fogyasztó javára.

Az 5. § (2) bekezdése alapján a fogyasztó követelését a fogyasztói kölcsönszerződés fennállásának időszakában a Magyar Nemzeti Bank elnökének e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében (a továbbiakban MNB rendelet) meghatározott módon úgy kell kiszámítani, mint ha a 3. és 4. §-ban meghatározott túlfizetéseket a túlfizetés időpontjában - az esedékességnél későbbi időpontban történő túlfizetés esetén a következő esedékesség időpontjában - előtörlesztésként teljesítették volna (a továbbiakban fogyasztói követelés).

A Kúria 6/2013. számú PJE határozat indoklásának III.2.f) pontja értelmében:

„f) Az eddig elemzettek a magyar jog által szabályozott olyan érvénytelenségi okok, amelyek értelmezése egyedül a magyar bíróságok feladata. A magyar jogban azonban van egy olyan érvénytelenségi ok is, nevezetesen a fogyasztói szerződésekben alkalmazott általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalta szerződési feltételek tisztességtelenségének

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

a megítélése, amelyre vonatkozó rendelkezések (Ptk. 209. §, 209/A. §, 209/B. §) részben uniós irányelvek átültetése folytán kerültek a magyar jogrendszerbe, és így alkalmazásuk az uniós szabályok értelmezését is igényelik. Ez pedig – kétség esetén – az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikk (3) bekezdése értelmében az Európai Unió Bíróságának a kizárólagos hatáskörébe tartozik. A jogegységi tanács álláspontja szerint a deviza alapú kölcsön mint szerződéstípus tisztességtelen volta jelenleg nem ítéltető meg, figyelemmel arra, hogy ezt is érintően a Kúria egyik ítélező tanácsa egy konkrét ügyben előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezett az Európai Unió Bíróságánál, kérve a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv egyes rendelkezéseinek értelmezését. Ez az eljárás jelenleg még folyamatban van (C-26/13. sz.).”

A Kúria 2/2014 PJE szerint

„1. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható.

E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető.

Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázatot nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen

Az 1996. évi CXII. tv. (rég Hpt.) 78. §-ának (1) bekezdése alapján a hitelintézetnek a kihelyezésről történő döntés előtt meg kell győződnie a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A döntés alapjául szolgáló iratokat az ügyletre vonatkozó szerződéshez, illetőleg a leszámított váltóhoz kell csatolni. Ezen általános jellegű felperesi pénzügyi intézményi kötelezettséget támasztja alá, egészíti ki, részletezi, tárja fel helyes értelmezését a régi Hpt. 203. §-ának (6) és (7) bekezdésének a.) pontja, a II. melléklet 10.1. pontja, a 76/A. és 76/B. §-ai (kockázatfelmérés és kockázatkezelés), 13/D. §-ának (1), (2) és (3) bekezdése (kötelező kockázatkezelés), 70. §-a (prudens banki magatartás elve). A nem hitelintézet pénzügyi intézmények tekintetében a „rég Hpt. 77. § (1) bekezdése betartása azonos követelményeket támaszt, ha és azért is, mert a lízingszerződéseknél lényegében hitelnyújtás jellegű szolgáltatás is történt jelen és sok más ügyben, így a hitelintézetek és a nem hitelintézetek megkülönböztetése meglehetősen formális lehet e végzés tartalma szempontjából. Önmagában a hitelbírálatoknál a 2010.06.11-től megkötött szerződéseknél a 361/2009 Korm.r. 3. és 4. §-ában írt szabályok betartása, a 2010.01.01-től megkötött szerződéseknél a 2009. évi CLXII. tv. (Fnyht.) 14. §-a vagy az ezeket

Budai Központi Kerületi Bíróság
11.P. 20.030/2018/6

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

az időpontokat megelőzően kötött szerződéseknél a hasonló tartalmú belső hitelbírálati előírások, így a 14/2001 (III.09) PM.r. , különösen annak 8.§-a betartása nem elegendő.

Nem kötelező, de általában követett joggyakorlat:

A Kúria Pfv.VI.20.966/2015/5. sz. ítéletében egy a perbeli szerződéssel azonos szerződés kapcsán megállapította, hogy az adós az árfolyamkockázatról és az árfolyamváltozásról megfelelő tájékoztatást kapott a Kölcsönszerződés 7. pontjában.

A Fővárosi Ítéltábla BDT2016.3457. sz. döntésében kimondta, hogy „a devizaalapú kölcsönszerződés egyes törlesztőrészleteinek forintban kifejezett konkrét összege nem határozható meg a futamidő végéig, mert az részben az árfolyamváltozástól függ. Az ilyen szerződés akkor is eleget tesz a törvényi követelményeknek, ha rögzíti az induló részlet összegét, valamint részletesen és ellenőrizhetően meghatározza a további törlesztőrészlet kiszámításának módját.”

A magyarországi Kúria Pfv. VI.20.966/2015/5. sz. ítélete szerint az a szerződéses konstrukció, hogy a pénzügyintézet meghatározza a szerződés minimális és maximális futamidejét, azaz tartalmazza a törlesztő részletek számát, így nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bek. e) pontjába.

A nemzeti bíróság észrevételei:

A bíróság nyilvános, interneten megjelent ügyvédi, jogtudósi (Dr. Bárdos Gergely) általános kezdeményezést mérlegelt és több módosítással, pontosítással kezdeményezte a jelen végzésbeli előzetes döntéshozatali eljárást (www.hitelsikerek.hu – publikációk: <http://hitelsikerek.hu/wp-content/uploads/2017/01/VH-el%C5%91zetes-d%C3%B6nt%C3%A9shozatali-minta-170127.pdf>)

A kifejezetten tagállami jogalkotást igénylő jogharmonizációs célt szolgáló irányelveknek nincs közvetlen hatályuk, azonban az Európai Unió Bíróságának gyakorlata szerint, ha az irányelv kellően konkrét rendelkezéseket tartalmaz, amelyekből egyértelműen következnek a személyi hatálya alá tartozó körben meghatározott jogosultságok, akkor a hazai jogot az uniós jog hatékony érvényesülése érdekében az irányelvvel összhangban kell értelmezni. A nemzeti jog irányelvvel összhangban álló értelmezésének kötelezettségét az Európai Unió Bírósága először a „Von Colson and Komann v. Land Nordrhein-Westfalen” ügyben (C-14/83.) fektette le, majd a C-106/98. számú ügyben ehhez azt is hozzáfűzte, miszerint nincs jelentősége annak, hogy a hazai jogalkotásra az irányelv elfogadása előtt vagy után került-e sor. Az irányelvvel összhangban álló értelmezés kötelezettségét és vele ellentétes nemzeti jogszabály figyelmen kívül hagyását eredményező ún. „kizáró hatály” elvét erősítette meg az Európai Unió Bírósága a C-441/93. és a C-194/94. számú ügyekben is. A 2014.3154. BDT alapján az Európai Unió Bíróságának az uniós jog értelmezése tárgyában tett ítéleti megállapításai kötelezőek a tagállami bíróságokra nézve, a nemzeti bíróságok kötve vannak az uniós jog Európai Unió Bírósága által nyújtott értelmezéséhez, saját hatáskörükben mellőzniük kell minden olyan jogszabály vagy joggyakorlat alkalmazását, amely nem összeegyeztethető az uniós joggal (lásd ebben az értelemben: 2010. október 5-i Elchinov-ítélet, C-173/09, EU:C:2010:581, 29–32. pont; 2016. április 19-i DI-ítélet, C-441/14, EU:C:2016:278, 33. és 34. pont; 2016. július 5-i Ognyanov-ítélet, C-614/14, EU:C:2016:514, 36. pont; 2016.

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

november 8-i Ognyanov-ítélet, EU:C:2016:835, C-554/14, 67–70. pont, C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben megszületett ítélet indoklásának 74. pontja).

Az Európai Unió Bírósága a C-243/08. sz. ügyben (Pannon GSM Zrt. és Sustikné Győrfi Erzsébet között folyamatban lévő eljárásban) meghozott ítéletének indoklása 35. pontjában a következőket mondta ki: „... a nemzeti bíróság hivatalból köteles vizsgálni valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, amennyiben rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges ténybeli és jogi elemek. Ha álláspontja szerint az ilyen feltétel tisztességtelen, annak alkalmazását mellőzi, kivéve, ha ezt a fogyasztó ellenzi. Ez a kötelezettség a nemzeti bíróságot saját illetékességének vizsgálata során is terheli.”

Az Európai Unió Bírósága a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SAU (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) meghozott ítélet indoklásának 58-59. pontjaiban a következőket mondta ki: „58 .... tisztességtelen jellegét, ezzel ellensúlyozván a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti egyenlőtlen helyzetet. 59 Ugyanis az irányelv által előírt védelem teljes hatékonysága megköveteli, hogy a feltétel tisztességtelen jellegét hivatalból megállapító nemzeti bíróság minden következtetést levonhasson ezen megállapításból, anélkül hogy meg kellene várnia, hogy a jogairól tájékoztatott fogyasztó az említett feltétel megsemmisítését kérő nyilatkozatot tegyen (2013. május 30-i Jörös-ítélet, C-397/11, EU:C:2013:340, 42. pont).”

Az EUSz. 267. cikkének b) pontja és az a tény, hogy a fogyasztói szerződésekben alkalmazott általános szerződési feltételek és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenségének a megítélése, amelyre vonatkozó rendelkezések (Ptk. 209. §, 209/A. §, 209/B. §) részben uniós irányelvek átültetése folytán kerültek a magyar jogrendszerbe egyértelművé teszik a kérelem elfogadhatóságát.

Az 1. és a 2. kérdéshez:

A deviza alapú kölcsönszerződések körében a teljesítés pénzneme forint, a fogyasztók bevizsgált jövedelme ugyancsak forint pénznemhez kötötten keletkezik. A kockázatfeltárás, kockázat értékelhetővé tétele messze túlmutat a kockázat tényének kinyilatkoztatásán és a kockázat jogi telepítésén az Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ügyben hozott ítélete 74. pontja alapján is. Az adósok alappal bízhattak abban, hogy a törlesztő részletek nem fognak a bevizsgált jövedelmükhöz viszonyítottan felelősen vállalható mérték fölé emelkedni, amennyiben ezen összegekkel minősítette a másik professzionális szerződő fél alkalmasnak őket a deviza alapú kölcsön felvételére. Bízhattak benne, hogy a másik professzionális szerződő fél szakszerűen és az óvatos tevékenységének megfelelően (prudens működéséből következően) kellő elővigyázatossággal járt el és a teljes futamidőre kiterjedt a minősítés – különösen egy felső határ nélkül adósra terhelt árfolyamkockázatnál. A 2008/48/EK irányelv (26) pontjára is figyelemmel kell lenni.

E körben (leginkább gondolatébresztőként és a fogyasztókkal szembeni tisztességes feltételek

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

alkalmazása kikényszeríthetőségének igazolásául) hivatkozzuk az idevágó ausztráliai joggyakorlatot, Andrew Rogers bíró így ítelt a Dr. Mehta kontra Commonwealth Bank of Australia perben.

eredeti angol szöveg:

„Had the bank told Dr. Mehta the full facts the borrowing would not have been undertaken. I have no hesitation in accepting that proposition. Nobody in his right mind, after being told that the possible loss was unlimited, that the necessary implementation of safeguards would be limited in their effect and would require continuous attention which the bank refused to provide, would contemplate making the borrowing. Attractive as the borrowing may have been, the attraction could not survive a full and complete explanation.”

magyar fordításban:

„Amennyiben a bank Dr. Mehta számára minden tényrt feltárt volna, a kölcsönügylet nem jött volna létre. Ezt a feltételezést habozás nélkül elfogadom. Ha elmondják, hogy a lehetséges veszteség végtelen nagyságú és a szükséges biztonsági intézkedések hatása korlátozott, sőt folyamatos figyelmet kíván, amelyet a bank nem vállal biztosítani, akkor épeszű ember nem megy bele az ilyen kölcsönügyletbe. Bármilyen vonzó is lehetett a kölcsönügylet [a kamatszint], egy teljes és részletes magyarázatot a kölcsön kecségtető mivolta nem élhetett volna túl.”

A 3. kérdéshez:

A felsorolt hitelbírálattal összefüggő jogszabályi rendelkezésekben megjelenő kötelezettség olyan alapvető szerződéssel összefüggő kölcsönadói a fogyasztó adós alperes által hitelbírálati díjjal megfizetett, pénzügyi szakismerettel rendelkező szakember által elvégeztetendő és az adós javára is szolgáló (mert az adott hitelszerződés-típus tekintetében a nem hitelképes adóst a hitelfelvételtől megóvó) kötelezettség (követelmény), melynek nemteljesítése vagy nem megfelelő teljesítése. A bíróság a hitelintézetekre vonatkozó a pénzügyi vállalkozásokra nem alkalmazható szabályokat akként tartja alkalmazhatónak, nem mint kötelező jogszabályi előírást, hanem mint általános részben fogyasztóvédelmi elvet, hogy a pénzügyi vállalkozás prudens gazdálkodását meghatározó követelmények lényegében egybeesnek a hitelintézetek kihelyezésről szóló döntés előtti kötelezettségeivel, amennyiben az adott pénzügyi vállalkozás ehhez hasonló tevékenységet is folytat az adott szolgáltatásánál.

Ugyanakkor olyan jogerős vagy a kúriai (Hungarian Supreme Court) felülvizsgálati eljárásban született bírói döntés nem született, mely alapján a hitelszerződés jogszabályba ütközés címén keletkezett teljes érvénytelenségét az eredeti állapot helyreállítását okozza (az 1959. évi IV. tv. („régí” Ptk.) 200. §-ának (2) bekezdése) okozza a nem megfelelő hitelbírálattal, s erre az érvénytelenségi okra nézve jogerős döntést hozó bíróság vagy a Kúria nem hívta fel a felek figyelmét egyetlen perben sem, tehát nem létezik ilyen joggyakorlat. Az adós tehát nem megfelelő hitelvizsgálat esetén sem szabadul meg az árfolyamemelkedés hatásától. Jelen bíróság szerint nem megfelelő az olyan hitelbírálattal, mely az felső határ nélküli (!) árfolyamkockázat alapján drasztikusan megemelkedett törlesztőrészletek és a saját adósi jövedelem (vagy más ügyben fedezeti vagyon) viszonyát is kell vizsgálni. Pedig a 2008. június 13-tól hatályos, elveiben azonban a korábbi 2010.05.22-ig alkalmazandó 87/102 EKG

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

Irányelvvel nem ellentétes 2008/48/EK Irányelv (24)-(32) bekezdései (Preambulum), a II. fejezete 8. cikke és 23. cikke, valamint az Európai Unió Curia-ja C-565/12-es sorszámú döntésének (LCL Le Credit Lyonnais SA v. Fesih Kalhan) nem közvetlen tartalma, hanem elvei is, hiszen kifejezett magyar belső jogbeli szankció hiányában az érvénytelenség is lehet polgári jogi szankció. Ezt a 93/13 EKG Irányelv – különösen annak preambuluma utolsó előtti és utolsó bekezdése, 3. cikkének (3) bekezdése, Melléklete 1. o.) pontja és 6. cikkének (1) bekezdése – is bizonyítja.

A 4. kérdéshez:

Egy fogyasztóval megkötött kölcsönszerződés esetében elvárható, hogy az adós mindazon tényezőknek az ismeretével rendelkezzen, amelyek kötelezettségvállalásának mértékére hatással lehetnek (ld.: 2015. július 9-i Bucura-ítélet, C-348/14, nem tették közzé, EU:C:2015:447, 57. pont, a C-26/13. sz. ügyben (Kásler Árpád, Káslerné Rábai Hajnalka és OTP Jelzálogbank Zrt. között folyamatban lévő eljárásban) meghozott ítélete 2. pontja, 67-70. pontjai, a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SAU (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu (C-308/15) között folyamatban lévő eljárásokban) meghozott ítéletének indoklása 48-51. pontjai, a C-42/15. sz. ügyben (Home Credit Slovakia a.s. és Klára Bíróová között folyamatban lévő eljárásban) meghozott, a 2008/48 EK irányelvre alapított ítélete 34. pontja)

A bíróság szerint egyáltalán nem várható el az átlagosan tájékozott és körültekintő fogyasztóktól, hogy azt képesek legyenek felismerni, miszerint a tájékoztató jelleggel közölt – közokiratba- és professzionális hitelintézet által szerkesztett jogi szövegbe foglalt – szövegrészek joghatás kiváltására alkalmatlan, irreleváns tartalmak. Mindazonáltal ugyanígy nem elvárható az sem, hogy feltétlenül joghatást tulajdonítsanak a fogyasztók ezen rendelkezéseknek. Ennek fényében viszont a tájékoztató jellegű közlés - kellő magyarázat híján - nem felel meg a világosság és érthetőség követelményének, különösen akkor, ha a tájékoztató jellegű közlés a jogviszony valamely lényeges elemének mértékét rögzíti (pl. kölcsön összege. ügyleti kamat százalékos mértéke, törlesztő részletek összege) és a valós érték a jogviszony keretében attól akár eltérő is lehet.

Ebben az ügyben nem használta a „tájékoztató jelleggel”-kifejezést a lízingcég kölcsönadó, de mivel ugyanabban a szerződésben a kijelentő mondatok tartalmával ellentétes vagy azzal fogyasztó számára ellentétesnek tűnő, nehezen érthető mondatokat is feltüntetett, ezért valójában csak tájékoztató jelleggel közölt adatokat: „120 hónap futamidő” vs. „132 hó futamidő”, „3.650.000. Ft jelenleg ismert bruttó vételár” vs. „a forint leértékelődése a tőketartozást is növeli”, „THM induló mértéke 7,88 %” vs. „THM mutató értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát”.

A bíróság hivatkozik az Európai Unió Bírósága a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben (Francisco Gutiérrez Naranjo és a Cajasur Banco SAU (C-154/15), Ana María Palacios Martínez és a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), a Banco Popular Español SA és Emilio Irlés López, Teresa Torres Andreu (C-308/15) között

Budai Központi Kerületi Bíróság
11.P. 20.030/2018/6

(felfüggesztést megelőző ügyszám: 11.P.XI. 20.872/2016)
(áttételt megelőző ügy: Pesti Központi Kerületi Bíróság - 24.P. 91.852/2015.)

folyamatban lévő eljárásokban) meghozott ítélet indoklásának fenti III.1. pontban hivatkozott, 48-51. pontjaira: a világosság és érthetőségi elvárás egyben átláthatósági elvárás, a fogyasztónak a szerződéskötést megelőzően meg kell tudnia ismernie a szerződés feltételeit, és ezen feltételeknek elegendő információt kell szolgáltatnia a szerződéses kötelezettségvállalás jogi és gazdasági vetületéről.

Budapest, 2018.03.21.

dr. Szepesházi Péter
bíró